

مطالبی پیرامون نارساخوانی و مشکلات خواندن

ترجمه: آمنه دهقانی سابع

-ضعف نقاشی

-واژگون سازی حروف و کلمات در دیکته، که به صورت زبانی ادا شوند

-مشکل در درک دستورات گفتاری و نوشتاری

-مشکل در تشخیص چپ و راست

-مشکل در فهمیدن و یا به خاطر آوردن آنچه به آنها گفته شده است

-مشکل در درک و به خاطر آوردن آنچه اندکی پیش خوانده اند

این نشانه‌ها در کودکان نارساخوان به دلیل ضعف بینایی و شنوایی

نیست بلکه ناشی از ضعف قدرت و عملکرد مغز آنهاست. در این کودکان

چشم‌ها و گوش‌ها به صورت عادی عمل می‌کنند. اما قدرت تمرکز

برای سرعت تجسم در حافظه یا تلفظ قبل از اینکه آنها به درجه بالاتری از

عملکرد هوش برسند، پایین است. بنابراین در مورد کودکانی که

نارساخوانی دارند تست و آزمایش کامل از سیستم عصبی آنها اهمیت

ویژه‌ای دارد، که شامل سنجش بینایی، شنوایی، رشد سیستم عصبی،

توازن، ادراک بینایی، ادراک شنوایی و هوش است که از لحاظ علمی

موفق خواهد بود.

استفاده از تمرین‌های ساده اغلب به حل مشکلات ادراکی کمک

می‌کند که از طرفی باعث ترمیم یک مشکل ویژه شده و از طرف دیگر

مابرای رسیدن به تکنیک‌های لازم برای برطرف کردن یک مشکل

راهنمایی می‌کند که اغلب این تمرین‌ها را می‌توان در خانه انجام داد. در

بعضی موارد گفتار درمانی یا مراجعه به یک کارشناس آموزش و

پرورش می‌تواند موثر باشد.

علل نارساخوانی و مشکلات خواندن چیست؟

مهمترین دلایل مشکلات خواندن عبارت‌اند از:

۱. آموزش‌های نامطلوب خواندن

۲. مشکلات ادراک شنیداری

۳. مشکلات ادراک دیداری

۴. مشکلات مراحل زبان

نارساخوانی به صورت ناتوانی و ضعف در خواندن تعریف

می‌شود، این گونه کودکان به دلیل مشکل در فرآیندهای اطلاعاتی از

جمله ضعف ادراک بینایی و ادراک شنیداری، خواندن را سخت‌تر یاد

می‌گیرند. هر کودکی با نارساخوانی (البته نه همه آنها) با مشکلات

واژگون سازی اعداد، حروف و کلمات روبه‌رو هستند. در تحقیقات

جدید راهبردهایی پیشنهاد شده است که براساس آنها می‌توان با استفاده

از روش‌های ویژه آموزشی ارایه شده، به هر کسی کمک کرد تا خواندن

را به صورت هر چه بهتر یاد بگیرد. اطلاعات جدید به دست آمده راه

حل‌های مناسبی را در ارتباط با انواع مشکلات خواندن که به صورت

نارساخوانی بروز می‌کند ارایه می‌دهد.

نارساخوانی چیست؟

کودکانی که دارای هوش طبیعی یا بالا هستند و توانایی خواندن

آنان درجه ۱، ۲/۱ بوده و یاد در سطوح پایین‌تری هستند، ممکن است

دچار نارساخوانی باشند. نارساخوانی به صورت طبیعی در حدود ۳ تا

۶ درصد افراد را در بر می‌گیرد.

اماد در بعضی کشورها این میزان به بالای ۵۰ درصد هم می‌رسد که

دانش‌آموزان توانایی خواندن در یک سطح را ندارند. این به آن معناست

که در مورد بچه‌ها، علت عدم خواندن در یک سطح، نامطلوب بودن

روش‌های آموزشی خواندن است. کودک نارساخوان اغلب از داشتن

ناتوانی ویژه‌ای برای یادگیری رنج می‌برد، همان‌طور که در معرض

روش‌های بی‌تاثیر آموزش قرار می‌گیرد.

کودکانی که یا چند نشانه‌ی زیر را دارند به عنوان کودکان

نارساخوان یا ناتوان یادگیری معرفی می‌شوند:

-واژگون سازی حروف و کلمات هنگام خواندن (به عنوان مثال

was/saw/p/q-db)

-واژگون سازی حروف و کلمات هنگام نوشتن

-ناتوانی در تکرار آنچه به آنها گفته شده است

-بدخطی و ناتوانی در کپی کردن

در مورد کودکانی که نار ساختن دارند تست و آزمایش کامل از سیستم عصبی آنها اهمیت ویژه ای دارد، که شامل سنجش بینایی، شنوایی، رشد سیستم عصبی، توازن، ادراک بینایی، ادراک شنوایی و هوش است که از لحاظ علمی موفق خواهد بود

صورت مادرزادی دچار ناتوانی یادگیری باشند. برای اصلاح این مشکلات می توان از تمرینات آموزشی برای تقویت ذهن برای تمیز صداها استفاده کرد و یا این که برای آموزش بهتر، هنگام صحبت کردن و خواندن حروف صدا دار مورد استفاده قرار گیرند.

گروه دیگری از کودکان دارای مشکلات تمیز بینایی هستند که ممکن است حروف و کلمات را به صورت و از گون بنویسند. مشکل آنها در ارتباط حروف با یکدیگر است که مربوط به ذخیره ذهنی حافظه بلند مدت آنهاست.

تمرینات تقویت ذهن برای بهتر دیدن می تواند موثر باشد اما آموزش حروف صدا دار پیشنهاد بهتری برای حل این مشکل است. مشکلات رشد زبان نیز می تواند نقش موثری در مشکلات خواندن داشته باشد و قوه ادراک شنیداری نیز به صورت مشکلات گفتاری و شنیداری ظهور می کند.

مبادرت به مهارت در یادگیری مناسب کلمه به واسطه تلفظ، همراه با کمک های ویژه به یادگیرنده، و یا مهارت های زبان اشاره، به این نوع از مشکلات یادگیری کمک می کند.

چگونه می توان سطح خواندن را به سرعت به درجه بالاتری رساند؟

بهترین روش تلفظ در هنگام خواندن استفاده از وسایل بازی حروف صدا دار است. طراحی بازی منجر به یادگیری تفریحی می شود که ذهن را طوری تحریک می کند تا در تمام طول مدت یادگیری کاملاً فعال باقی بماند. ترتیب منطقی زبان شناسی اعصاب، اجزای آموزشی را به سمت یک یادگیری سریع پیش می برد. بیشتر بچه ها فقط ۸ ساعت پس از آموزش با اعتماد و اطمینان می توانند بخوانند.

در برنامه ی مورد نظر قبل از بازی درماتی، استفاده از گفتار درمانی به موازات آموزش اشکال و تفکیک تلفظ ۴۴ صدا وجود دارد، که می توانند از این طریق روی صداها مسلط شوند. کارت های بازی آموزشی افراد را قادر به خواندن آسان، موثر و کاربردی خواهد کرد.

در حدود ۱۸۰ پژوهش در ارتباط با دانش آموزان ثابت کرده است که تاکنون استفاده از حروف صدا دار بهترین روش آموزش خواندن برای همه دانش آموزان بوده است و همچنین استفاده از این حروف تنها روش آموزش خواندن برای دانش آموزان دچار نارسایی و یا ناتوانی یادگیری است.

متاسفانه ۸۰ درصد مدارس دولتی از روش آوایی قوی برای آموزش خواندن استفاده چندانی نمی کنند، آنها همچنین از روش کلمه به کلمه استفاده می کنند و یا به طور ساده از حروف صدا دار با کل کلمه استفاده می کنند.

با وجود اینکه بیشتر افراد برای خواندن از کلمه کامل (کل کلمه) استفاده می کنند، اما بهترین روش برای یادگیری نخواهند بود، زیرا این آموزش بر مبنای به حافظه سپردن تصویر کلمه و حدس و گمان است. برخلاف چین و ژاپن که یک زبان تصویری دارند، زبان انگلیسی زبانی است که دارای حروف صدا دار است به استثناء ایالات متحده که حروف صدا دار در ۱۹۳۰s از قلم افتاده اند، در بقیه کشورهای که زبان آنها دارای حروف صدا دار است، برای آموزش خواندن از حروف صدا دار استفاده می کنند.

در زبان انگلیسی تنها ۴۴ صدا وجود دارد، در حالی که یک میلیون کلمه با آنها می سازیم. این گونه خواندن نشان می دهد که چرا تلفظ ۴۴ صدا، روش موثرتری برای یادگیری خواندن در مقایسه با یادگیری صداها کلمه از بین هزاران کلمه است.

خواندن و نوشتن همان "صحبت روی کاغذ" است. کودکان صحبت کردن را به وسیله ی تقلید صدا یاد می گیرند و سپس برای ساختن کلمه، صداها را با هم ترکیب می کنند. در این روش ذهن برای یادگیری زبان برنامه ریزی شده است، بنابراین موثرترین روش برای یادگیری خواندن به واسطه ی حروف صدا دار است زیرا با این روش آموزش خواندن، آنها صحبت کردن را هم یاد می گیرند.

کودکان و نوجوانانی که در برنامه آموزشی خود از تکرار حروف صدا دار استفاده نمی کنند اغلب یک یا چند مورد از علائم زیر را نشان می دهند:

- توانایی خواندن در سطح پایین

- کند خوانی

- توانایی ادراکی پایین

- خستگی از خواندن پس از یک زمان کوتاه

- ضعف املا

- بی علاقه گویی نسبت به خواندن

برخی از کودکان مشکلات عدم توانایی در تمیز شنیداری صداها را دارند که این مشکل ممکن است در نتیجه عفونت گوش که فرد قبلاً به آن مبتلا شده، ایجاد شود. برخی دیگر از کودکان ممکن است به

فرآیندهای سنجش بینایی که در کارت های بازی استفاده شده است، حافظه را برای "دیدن" موثر و منحصر به فرد صداها پرورش می دهد، که این تکنیک ویژه ای برای درمان وارونه خوانی (معکوس دیدن) است.

همچنین استفاده از ضبط صوت برای مهارت در صحبت کردن همراه با بازی های تقویت کننده ادراک برای همه کودکان مفید خواهد بود، اما این فعالیت ها، کمک های ویژه ای برای کودکان دچار ناتوانی یادگیری می باشد.

طراحی بازی برای کودکان و نوجوانان ۱۹-۱۳ ساله که دارای اختلال کمبود توجه (ADD) هستند بسیار مطلوب است. این افراد ممکن است به سختی بخوانند، که این مشکل می تواند ناشی از مشکلات توجه و تمرکز باشد و یا اینکه ADD ممکن است نتیجه ی نارساخوانی و یا سایر مشکلات ناتوانی یادگیری باشد. حرکات سریع و تند در بازی میزان توجه را بالا نگه می دارد. همچنین می توان با برگزاری مسابقه بازی صداها، کسانی که برنده شده و جایزه می گیرند را با انگیزه کرد. من بازی صداها را برای کودکان و نوجوانان، بزرگسالان و یا ۱۰ سال به بالا که به عنوان نارساخوان مشخص شده اند پیشنهاد می کنم. تمام کسانی که تست مجدد این برنامه ی آموزشی را روی آنها انجام داده ام، می توانند در سطوح بالاتری بخوانند.

کمک به کودکانی که دارای واژگون سازی هستند

واژگون سازی حروف و کلمات هنگام خواندن و نوشتن در بچه های ۶ یا ۷ ساله غیر طبیعی است. این مشکل ناشی از نارسایی در رشد مغز است. کودکانی که دارای مشکلات واژگون سازی هستند معمولاً در تعیین چپ و راست نیز دارای مشکل هستند. تمرینات ساده ای برای کمک به اصلاح جهت یابی و برطرف کردن مشکل واژگون سازی می توان یافت.

علائم

۱. اختلال فضایی: ناتوانی در تشخیص چپ و راست روی خودش، دیگری و یا روی کاغذ

۲. اشتباه گرفتن حروفی که به صورت جفت هستند از جمله:

q-w, p-w, m-d, b-b

اشتباه گرفتن کلمات مانند saw - was, no - on

راهبردها

۱. تمرینات ساده و مختصر به طوری که در هر زمان یک تمایز و اختلاف آموزش داده شود.

۲. تعیین اختلاف های ساده به صورت عادی قبل از آموزش یک حرف دیگر، ابتدا b به صورت کامل آموزش داده شود. سپس d به صورت عالی آموزش داده شود، بدون اینکه هر دو باهم معرفی شوند.

۳. هر اختلافی که چند بار اشتباه شده، باید توسط خود کودک کار شوند. تا بتواند بر مشکل خود پیروز شود.

۴. ردیابی کردن، سپس نوشتن حروف و کلمات اشتباه شده و تلفظ آن در حین نوشتن

۵. استفاده مختصر (در زمان کوتاه) از تمرینات دوره ای پی در پی، طولانی کردن زمان بین جلسات تمرین به طوری که اصول آن حفظ شده باشد.

۶. چنانچه کودک چپ و راستش را باهم اشتباه می کند می توان از بستن یک حلقه، ساعت، نوار یا بند بر روی دستی که با آن می نویسد، استفاده کرد.

۷. به تدریج تشخیص تفاوت ها دشوار تر شود و چنانچه خطاهایی وجود داشته باشد به همان تمرینات ساده ی قبل بر می گردیم.

پیشنهادهایی برای اصلاحات جانی

۱. ردیابی و ترسیم دست ها روی کاغذ و تعیین اینکه کدام چپ و کدام راست است

۲. بازی - دست زدن به پای راست، بلند کردن دست چپ، به همین ترتیب ...

۳. کودک مسیر کشیدن خطوط را در سمت بالا، پایین، چپ و راست دنبال کند و قسمت های مختلف بدن را لمس کند

۴. کودک نقاط مختلف روی تخته را برای به دست آوردن و ترسیم یک الگوی کامل به هم وصل کند

۵. کودک دست ها را به صورت چپ، راست - چپ، راست نشان دهد

۶. کودک نام اجسام سمت راست و چپ را بگوید. او می تواند در قسمت های مختلف اتاق حرکت کند و آنها را تکرار کند

۷. تصاویر داستانی را از چپ به راست منظم کند

۸. استفاده از خطوط زمینه ی ورقه برای نوشتن

۹. استفاده از یک الگوی با اهمیت برای تعیین چپ و راست

۱۰. دنبال کردن فعالیت های از چپ به راست، ساخت چپ با استفاده از x کوچک، استفاده از رنگ نقاشی برای تکرار

۱۱. کودک یاد بگیرد هنگام نوشتن از کنار سمت چپ ورقه شروع کند (سپس به سمت راست حرکت کند)

۱۲. استفاده از علامت ها، "پنجره ها" و کمک های هدایتی دیگر هنگام خواندن برای تعیین چپ و راست

منبع: